

OTOCZENIE REGULACYJNE

W 2014 roku nastąpiły istotne zmiany w otoczeniu regulacyjnym sektora bankowego i niebankowego sektora finansowego w Polsce oraz sektora bankowego na Ukrainie, gdzie funkcjonują spółki zależne od PKO Banku Polskiego SA. Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w 2014 roku miały wpływ m.in.:

- uchwała 11/2013 Rady Polityki Pieniężnej z lipca 2013 roku (Dz. Urz. **NBP** z 2013 roku poz. 15) określająca historycznie niski poziom podstawowych stóp procentowych obowiązujący do 8 października 2014 roku (w tym: spadek stopy referencyjnej do 2,5%, a stopy kredytu lombardowego do 4,0%) oraz uchwała 6/2014 Rady Polityki Pieniężnej (Dz. Urz. **NBP** z 2014 roku poz. 211) określająca dalszą niesymetryczną obniżkę podstawowych stóp procentowych od 9 października 2014 roku (w tym: spadek stopy referencyjnej o 0,5 p.p. do 2%, a stopy kredytu lombardowego o 1 p.p. do 3%), co oddziaływało na poziom dochodów odsetkowych banków,
- uchwały: 15/2013 i 7/2014 Rady Polityki Pieniężnej (Dz. Urz. **NBP** z 2013 roku poz. 20 i z 2014 roku poz. 12) zmieniające zasady naliczania oprocentowania rezerwy obowiązkowej (wpływ na poziom dochodów odsetkowych banków),
- zmiana ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2013 roku poz. 1012) wprowadzająca dodatkowe obciążenie banków na rzecz systemu gwarantowania depozytów w postaci opłaty ostrożnościowej na fundusz stabilizacyjny (wpływ na koszty działania banków),
- uchwała **KNF** 148/2013 w sprawie rekomendacji S dotyczącej kredytów zabezpieczonych hipotecznie (Dz. Urz. **KNF** z 2013 roku poz. 23), wprowadzająca od 1 stycznia 2014 roku oraz od 1 lipca 2014 roku obostrzenia w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym oraz wprowadzająca dodatkowe wymogi wobec kredytobiorców (wpływ na akcję kredytową banków oraz zarządzanie ryzykiem),
- ustawa o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (Dz. U. poz. 1304) uruchamiająca w 2014 roku nowy program dopłat do kredytów hipotecznych „Mieszkanie dla Młodych” (wpływ na akcję kredytową banków),
- pakiet CRD IV, w tym rozporządzenie nr 575/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (tzw. CRR) obowiązujące od 1 stycznia 2014 roku, z uwzględnieniem okresów przejściowych (Dz. Urz. UE L176/1); wprowadzające m.in. zwiększone wymogi kapitałowe, w tym bardziej restrykcyjne zasady kalkulacji funduszy podstawowych i uzupełniających, limit na wskaźnik Core Tier 1, wskaźnik dźwigni kapitałowej, nowe wymogi kapitałowe i płynnościowe,
- uchwała **KNF** 7/2013 w sprawie rekomendacji D dotyczącej zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego (Dz. Urz. **KNF** z 2013 roku poz. 5) zobowiązująca banki do dostosowania do nowych rozwiązań do końca 2014 roku (wpływ na koszty działania banków),
- uchwała **KNF** 183/2014 w sprawie rekomendacji U dotyczącej dobrych praktyk w zakresie bancassurance (Dz. U. **KNF** z 2014 roku poz. 12), zobowiązująca banki i firmy ubezpieczeniowe do dostosowania do nowych rozwiązań do 31 marca 2015 roku (wpływ m.in. na zmianę modelu biznesowego, wprowadzenie nowej strategii zarządzania ryzykiem, koszty działania związane z adaptowaniem centralnych systemów informatycznych banków oraz firm ubezpieczeniowych),
- nowelizacja z 2010 roku ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku (Dz. U. nr 157 poz. 1240 z późn.zm.) wprowadzająca od 1 stycznia 2014 roku nowe zasady zaciągania zobowiązań przez jednostki samorządu terytorialnego (wpływ na popyt na kredyty bankowe),
- ustawa wprowadzająca zmiany w zasadach wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. z 2013 roku poz. 1717), w tym dotyczące przekazania 1 lutego 2014 roku do ZUS przez otwarte fundusze emerytalne (OFE) 51,5% aktywów w zarządzaniu, wprowadzenia dobrowolności członkostwa w otwartych funduszach emerytalnych (OFE), zmiany zasady polityki inwestycyjnej OFE, obniżyła wskaźnik składki emerytalnej przekazywanej przez ZUS do OFE z 3,1% do 2,92%, obniżyła maksymalny wskaźnik do określenia opłaty pobieranej przez towarzystwa emerytalne z 3,5% do 1,75%. Ponadto ustawa: wprowadziła obowiązek przekazywania od 12 listopada 2014 roku aktywów zgromadzonych w OFE do ZUS na 10 lat przez osiągnięciem wieku emerytalnego środków osób ubezpieczonych (wpływ na wartość portfela aktywów otwartych funduszy (wpływ na wyniki działalności towarzystw emerytalnych),
- nowelizacja ustawy z 2010 roku o podatku od towarów i usług ustawy (tekst jednolity Dz.U. z 2011 roku nr 177 poz. 1054 z późn. zm.); umożliwiająca w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2014 roku odliczanie 100% podatku VAT od nabywanych lub leasingowanych samochodów do 3,5 tony wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej (wpływ na wartość wyleasingowanych aktywów),
- rozporządzenie nr 648/2012 Parlamentu Europejskiego i rady (UE) z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (EMIR) wprowadzające od 12 lutego 2014 roku obowiązek raportowania transakcji na instrumentach pochodnych do repozytoriów transakcji (Dz. Urz. UE: OJ L201/1).

Na sytuację Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA oddziaływały także zmiany prawne wprowadzone na Ukrainie, w tym:

- ustawa nr 453 z dnia 14 listopada 2013 roku dotycząca zmian w prawie podatkowym wprowadzająca od 1 stycznia 2014 roku stawkę podatku VAT w wysokości 20%,
- ustawa nr 1588 wprowadzająca od 2 sierpnia 2014 roku podatek od dochodu odsetkowych ludności w wysokości 15% (wzrost od 1 stycznia 2015 roku do 20%),
- uchwały nr: 49/2014, 104/2014, 137/2014, 172/2014, 245/2014, 271/2014, 328/2014, 420/2014, 423/2014, 515/2014, 540/2014, 591/2014, 722/2014, 734/2014 i 758/2014 Zarządu NBU wprowadzające zmiany zasad prowadzenia operacji walutowych przez banki, tworzenia rezerwy obowiązkowej na środki nierezzydentów oraz rozliczenia walutowe banków z klientami i bankiem centralnym;
- uchwała nr 180/2014 Zarządu NBU określająca zasady ustalania kursu UAH,
- uchwały nr 86/2014 oraz 91/2014 Zarządu NBU wprowadzające zmiany w zakresie dokonywania operacji na rynku pieniężnym, zarządzania płynnością, minimalnej wysokości rezerw obowiązkowych,
- uchwała nr 182/2014 Zarządu NBU dotycząca dostosowania limitów otwartej pozycji walutowej do standardów międzynarodowych;
- uchwały nr 212/2014 i 334/2014 Zarządu NBU ustalające oprocentowanie kredytu refinansowego na poziomie odpowiednio 2-krotności i 1,5-krotności stopy dyskontowej,
- uchwała 287/2014 Zarządu NBU obniżająca wolumen rezerw utrzymywanych przez banki oraz Postanowienie nr 480/2014 Zarządu NBU zmieniające zasady przechowywania rezerw obowiązkowych,
- uchwała nr 303/2014 Zarządu NBU dotycząca refinansowania banków określająca oprocentowanie kredytu stabilizacyjnego na poziomie 1,5-krotności stopy dyskontowej (od 27 maja 2014 roku),
- uchwały nr 417/2014 i 719/2014 Zarządu NBU podwyższające stopę dyskontową od 17 lipca 2014 roku o 3 p.p. do 12,5%, a od 13 listopada 2014 roku o dalsze 1,5 p.p. do 14%,
- uchwały Zarządu NBU dotyczące funkcjonowania banków na Krymie oraz obwodzie donieckim i ługańskim, w tym nr 727/2014 dotycząca m.in. zawieszenia spłaty kredytów hipotecznych na terenie Autonomicznej Republiki Krym.

Rozwiązania regulacyjne, które będą miały wpływ na sytuację finansową banków i ich grup kapitałowych w Polsce w perspektywie kolejnych kwartałów to m.in.:

- rozszerzony i przedłużony na 2015 rok Program gwarancji de minimis wspierający małe i średnie przedsiębiorstwa,
- uchwały Rady BFG z listopada 2014 roku skutkująca wzrostem obciążeń banków związanych z systemem gwarantowania depozytów bankowych (wzrost kosztów działania) i zmienione zasady ich rozliczania w czasie,
- ustawa o usługach płatniczych wprowadzająca od 29 stycznia 2015 roku kolejną obniżkę opłaty interchange, co będzie skutkowało spadkiem dochodów pozaodsetkowych banków i poszukiwaniem przez banki nowych źródeł dochodów,
- wynikające z rekomendacji S obowiązujące od stycznia 2015 roku ograniczenia dotyczące udzielania kredytów hipotecznych (m.in. wzrost wkładu własnego do 10%),
- nowelizacja Prawa bankowego (etap konsultacji) dokonująca transpozycji dyrektywy CRD IV do prawa polskiego,
- kontynuowanie dostosowywania działalności banków do wymogów rozporządzenia CRR,
- regulacje prokonsumenckie, w tym ustawa o prawach konsumenta (weszła w życie 25 grudnia 2014 roku) i nowelizacja ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (weszła w życie 31 grudnia 2014 roku) tworząca warunki do upadłości konsumenckiej (wpływ na wzrost ryzyka bankowego i wzrost kosztów działania – koszty dostosowawcze),

- umowa z dnia 10 października 2014 roku zawarta między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządem Stanów Zjednoczonych AP dotycząca współpracy w sprawie wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA nakładająca na banki i inne podmioty rynku finansowego dodatkowe obowiązki informacyjne (wpływ na koszty banków).

Na rentowność sektora bankowego w 2015 roku istotnie wpłynęło wdrożenie przez banki zaleceń przygotowywanych przez **KNF** dotyczących restrukturyzacji kredytów w CHF (po uwolnieniu CHF 15 stycznia 2015 roku przez bank centralny Szwajcarii).